

بیماری پروانه ای گروهی از بیماری های نادر (اکثرا ارثی) است که سبب تغییراتی در پوست مانند نازک شدن و یا تاول زدن پوست می شود. حتی آسیب های خیلی جزئی به پوست مانند گرم شدن پوست، مالش، خراش یا کندن چسب زخم می تواند سبب تاول زدن پوست در افراد مبتلا به بیماری پروانه ای شود. در موارد حاد حتی ممکن است مانند دهان یا معده تاول در داخل بدن ایجاد شود

با استفاده صحیح از پانسمان ها به کودکان پروانه ای خود کمک کنیم.

ابتدا زخم را شستشو داده و پس از خشک کردن آن با گاز استریل؛ پانسمان مناسب را با در نظر گرفتن توصیه های زیر انتخاب می کنیم:

• Mepilex Lite

پوست های حساس و شکننده بیماران پروانه ای بر اثر کوچکترین اصطکاک یا سایش آسیب می بیند که برای محافظت از آن می توان از پانسمان Mepilex Lite استفاده کرد.

در صورتی که زخم یا تاول ترشحات کمی دارد و تنها نگرانی، محافظت از پوست آسیب دیده و حساس بیمار است، از مپیلیکس لایت استفاده شود. در حقیقت تا زمانی که ترشحات اجازه دهد، پوشش جایگزین پوست آسیب دیده را با استفاده از مپیلیکس لایت فراهم

آورید. این پانسمان به دلیل نازک بودن و انعطاف پذیری بسیار بالا، در محل هایی مانند زیربغل، کشاله ران، گردن و ... کاربرد دارد. همچنین لبه های زخم را پوشانده و مانع از لیچ افتادگی می شود.

• Mepilex

زخم ها یا تاول هایی با ترشحات متوسط را با پانسمان Mepilex پوشش دهید. بسته به ترشحات ۴۸ تا ۷۲ ساعت نیازی به تعویض پانسمان وجود ندارد.

• Mepilex Transfer

اگر زخم یا تاول بسیار پرترشح است، می توان تا ۱۴ روز Mepilex Transfer را روی سطح زخم گذاشته و تنها با تعویض گاز ساده ای که روی Mepilex Transfer قرار داده اید ترشحات را کنترل کنید (بسته به ترشحات، گاز را به دفعات در روز برداشته و گاز جدید را جایگزین کنید. به پانسمان Mepilex Transfer دست نزنید).

• Mepitel

انگشتان دست این بیماران چسبندگی پیدا می کند. برای جداسازی انگشتان از پانسمان Mepitel استفاده شود.

در صورتی که پزشک معالج، پماد یا کرمی را توصیه نموده است می توانید پانسمان Mepitel را تا ۱۰ روز روی سطح ثابت نگه داشته و از پمادها و کرم های تجویز شده توسط پزشک روی آن استفاده نمایید. زمانی که نوبت استفاده مجدد از کرم و پماد (بنا به توصیه پزشک) می باشد، بدون دست زدن به پانسمان Mepitel با استفاده از سرم، سطح آن را شستشو داده و مجددا از کرم استفاده نمایید.

• برای سهولت استفاده از پانسمان Mepitel نوک انگشتان دست خود را مرطوب نگه دارید.

• تاول ها و زخم های حساس و پردرد بیمار پروانه ای که تعویض پانسمان باعث آزار و اذیت او می شود را با Mepitel پوشانده، تا ۱۰ روز تعویض نکنید و تنها با گاز استریلی که آن را با سرم شستشو مرطوب کرده اید، ترشحات ناشی از تاول و زخم را کنترل نمایید.

• سوراخ دار بودن پانسمان Mepitel باعث می شود که ترشحات به گازهای سطحی آمده و قابل کنترل با تعویض مکرر آن باشد.

بیماری پروانه ای یا EB

گروه هدف: مراجعین مرکز

تهیه و تنظیم:

اعظم اصغری خاتونی

سوپروایزر آموزش سلامت

تدوین ۱۴۰۱

بازنگری ۱۴۰۳

نیازی به خیس خوردگی پانسمان در ساعت های طولانی نیست، بنابراین بدون نگرانی از درد شدید، هنگام تعویض پانسمان این روند را به آسانی انجام دهید.

به خاطر بسپارید همواره پانسمان را حداقل ۲ سانتی متر از لبه زخم بزرگتر در نظر بگیرید.

پانسمان ها در شرایط استریل قابل برش می باشد.

منابع:

پروتکل تشخیص و درمان بیماری EB وزارت

بهداشت، درمان، آموزش پزشکی بهار ۱۴۰۱

Denyer J, Pillay E. Best practice guidelines for skin and wound care in epidermolysis bullosa. International. Consensus. DEBRA, 2012.

جهت رویت مطالب علمی آموزش به بیمار و دسترسی به سامانه پاسخگوئی به سوالات بیمار پس از ترخیص به آدرس زیر، منوی آموزش به بیمار مراجعه کنید:

<https://alzahrahosp.tbzmed.ac.ir>

• Tubifast:

در بیماران پروانه ای به دلیل داشتن پوست های حساس و شکننده، استفاده از چسب های معمولی برای ثابت نگه داشتن پانسمان ها، امکان پذیر نمی باشد. پیشنهاد می شود از پانسمان Tubifast استفاده شود. این پانسمان به دلیل خاصیت کشسانی در دو جهت طول و عرض و جنس کاملاً نخی، مانع از آوردن فشار روی زخم و متعاقب آن کاهش احساس درد و ناراحتی می شود.

Tubifast قابل شستشو و استفاده مکرر می باشد.

• Mepitac:

چسب سیلیکون داری که بدون آسیب به پوست حساس بیماران پروانه ای می توان بدون نگرانی در مواقع مورد نیاز استفاده کرد. همچنین برای ثابت نگه داشتن پانسمان نیز کاربرد دارد.

درد طاقت فرسای تعویض پانسمان کودکان پروانه ای را به حداقل کاهش دهید.

پانسمان های سیلیکون دار به سطح مرطوب زخم و تاول نمی چسبد و تنها به پوست های سالم و خشک اطراف زخم می چسبد.